

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2014, declarat de avocatul Liliana Bînzari, în numele inculpatului

*Zorila Iurii Constantin, născut la
13 aprilie 1971, originar și locuitor al s. Bursuc, r-nul
Nisporeni, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

	<i>Termenul de examinare a cauzei</i>
<i>în instanța de fond:</i>	<i>05 septembrie – 06 decembrie 2013,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>14 ianuarie – 30 ianuarie 2014,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>16 aprilie – 15 iulie 2014;</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Nisporeni din 06 decembrie 2013, Zorila Iurii a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1), 90 Cod penal la 5 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 3 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate, Nedelcu Petru, prejudiciul material în sumă de 2059,80 lei.

2. În fapt, instanța de fond a constata că la data de 11 aprilie 2013, aproximativ pe la orele 21-00, inculpatul Zorila Iurii, aflându-se la volanul tractorului care-i aparținea lui Zorila Valeriu, de model MTZ-80, n/î NSA 899, se deplasa pe o stradă din s. Bursuc, r-nul Nisporeni și, urmărind scopul vătămării corporale grave a integrității lui Petru Nedelcu, care a s-a urcat în tractor cu scopul de a-l opri, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii peste corp, precum și în regiunea ochiului stâng, cauzându-i contuzie gravă cu ruptura stratului

conjunctival al sclerei, hifemă totală și pierderea totală a vederii ochiului stâng, leziuni ce se califică ca vătămări corporale grave care provoacă pierderea capacității de muncă mai mult de 1/3.

Instanța a statuat că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că la 11 aprilie 2013, a servit patru pahare cu vin și în jurul orelor 18.00-19.00 s-a dus la fratele său V. Zorila, deoarece ultimul a procurat un tractor. Când a ajuns, s-a urcat în tractor, l-a pornit și s-a deplasat pe drum la vale. Când a frânat, s-a apropiat P. Nedelcu care i-a spus să coboare, totodată urcându-se în tractor s-a aplecat și i-a luat piciorul de pe ambreaj. Tractorul s-a oprit. În timpul acela P. Nedelcu i-a spus că de ce l-a lovit în ochi, la ce el i-a spus că nu l-a lovit. După, ei au mers împreună acasă la V. Zorila unde s-au spălat, apoi s-au dus și au procurat o sticlă cu bere pe care au servit-o acasă la P. Nedelcu. A doua zi a aflat că P. Nedelcu se află în spital. Probabil ultimul s-a lovit cu ochiul în elementele de siguranță care erau legate cu sârmă. El a cerut scuze de la P. Nedelcu și i-a dat suma de 1000 lei pentru procurarea medicamentelor.

Totodată, vinovăția inculpatului este dovedită prin probele administrate pe caz.

Astfel, partea vătămată a declarat că a văzut tractorul într-o rîpă, iar la volan se afla Zorila I., care vizual era în stare de ebrietate alcoolică. El s-a urcat în tractor cu scopul să-l oprească. Văzând că inculpatul se deplasa prin grădina surorii sale, el l-a apucat de picior pentru a-i lua piciorul de pe accelerator. Inculpatul i-a aplicat o lovitură cu pumnul peste ochi. Peste un timp inculpatul a venit la el acasă și l-a rugat să-l ierte și i-a dat 1000 lei pentru procurarea medicamentelor.

Conform raportului de expertiză medico - legală nr. 93 „D” din 22 iulie 2013 la Nedelcu P., se determină contuzia gravă cu ruptura stratului conjunctival al sclerei, hifema totală și pierderea totală a vederii ochiului stâng, care a putut surveni în urma loviturii cu un obiect dur contodont, la timpul și împrejurările indicate se califică ca vătămări corporale grave, care provoacă pierderea capacității de muncă mai mult de 1/3. Nu se exclude formarea vătămarilor corporale în urma loviturii cu pumnul la timpul și împrejurările indicate.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, ca vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață și care a provocat pierderea vederii.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța a luat în considerare prevederile art. 7, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune gravă, că circumstanțe agravante nu sunt stabilite, că el la locul de trai este caracterizat negativ.

Totodată, ținând cont de comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii, de scopul pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, instanța a concluzionat că ultimul poate fi corectat fără a fi izolat de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, în conformitate cu art. 90 Cod penal.

Astfel, luând în considerație faptul că în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, partea vătămată P. Nedelcu a suportat cheltuieli pentru procurarea

medicamentelor, fapt confirmat prin bonurile de plată anexate la cauza penală, instanța de judecată a considerat necesar ca acțiunea civilă înaintată să fie admisă și de încasat de la Zorila I. prejudiciul material în sumă de 2059, 90 lei.

3. Partea vătămată a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care față de inculpat să fie aplicată o pedeapsa reală.

Apelantul a invocat că pedeapsa aplicată inculpatului nu v-a atinge scopul restabilirea echității sociale, dat fiind că a fost bătut cu bestialitate, a fost lipsit de un ochi, cu care probabil nu va mai vedea niciodată.

Instanța nu a ținut cont că inculpatul nu a recunoscut vina, nu s-a căit în cele întâmplate, în anul 1992 a fost condamnat și, cu toate că antecedentele penale sunt stinse, acest fapt influențează asupra caracteristicii lui.

S-a înțeles cu inculpatul că în caz de o eventuală intervenție să-i achite costul, pentru ce a plecat în Italia fiind programat pentru luna iulie 2014, dar inculpatul refuză categoric să achite.

Instanța de judecată i-a satisfăcut acțiunea civilă, încasând doar cheltuielile primare, dar nu i-a lămurit că are dreptul și la repararea prejudiciului moral, pe care îl evaluează la 100.000 lei.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2014, apelul a fost admis, casată parțial sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Zorila Iurii a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând cu 30 ianuarie 2014.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 61 și 75 Cod penal.

Prin prisma art. 76-77 Cod penal, la examinarea cauzei nu s-au stabilit careva circumstanțe atenuante sau agravante.

Totuși, instanța de fond incorect a aplicat prevederile art. 90 Cod penal în privința inculpatului, deoarece nu a ținut cont că infracțiunea pe care a comis-o face parte din categoria celor grave, că *el anterior a fost condamnat*, că la locul de trai este caracterizat negativ.

În asemenea circumstanțe este rațional, oportun, echitabil și legal ca inculpatului *să-i fie aplicată pedeapsa minimală prevăzută de sancțiunea art. 151 alin. (1) Cod penal, adică 5 închisoare*, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, ce va corespunde întocmai faptelor săvârșite.

Totodată, instanța de fond corect a admis acțiunea civilă în suma de 2059,90 lei, ca despăgubire pentru prejudiciul material. Acțiune privind despăgubirea prejudiciului moral nu a fost depusă.

5. Avocatul Liliana Bînzari a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și aplicarea față de inculpat a unei pedepse nonprivative de libertate.

Recurentul a menționat că la stabilirea pedepsei și individualizarea ei, urmează a se ține cont că între condamnat și partea vătămată a avut loc o altercație în interiorul cabinei tractorului, generate de partea vătămată, care tot fiind în stare de ebrietate alcoolică, a intrat în cabina tractorului și a încercat să-l scoată pe inculpat din ea, cu aplicarea forței încercând să i-a piciorul ultimului de pe pedale.

Deci, partea vătămată a acționat provocator față de condamnat.

Reieșind din circumstanțele cauzei, prima instanță întemeiat a aplicat inculpatului prevederile art. 90 Cod penal, iar instanța de apel i-a agravat situația în mod nefondat, individualizând personalitatea condamnatului eronat, adică aplicându-i o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

Scopul pedepsei penale este de a restabili echitatea socială și se realizează prin cerința art. 75 alin. (1) Cod penal de a-i aplica infractorului o pedeapsă echitabilă.

Pedeapsa este echitabilă când impune infractorului anumite lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, a drepturilor și intereselor părții vătămate, precum și își realizează scopul corectării condamnatului și prevenirii săvârșirii altor infracțiuni.

Iar o pedeapsă prea aspră generează apariția sentimentului de nedreptate, jignire, înrăire și neîncredere în lege, fapt, ce generează consecințe contrare scopului urmărit.

În speță, prin aplicarea art. 90 Cod penal inculpatului i s-a impus obligarea de a nu-și schimba domiciliul pe parcursul a trei ani, ceea ce este echitabil în raport cu fapta săvârșită și factorii care au dus la săvârșirea ei, precum și comportamentul inculpatului după săvârșirea ei, care a demonstrat căință și dorința de a ajuta partea vătămată.

Inculpatul a achitat prejudiciul material deplin părții vătămate, fapt confirmat prin bonul de expediere a sumei de 1050 lei din 21.03.2014.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece cauza și în baza temeiurilor neinvocate, dar fără a agrava situația condamnatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat se constată că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează

răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Conform art. 8, 10 alin. (1) Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta, se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv. În corespundere cu art. 111 alin. (3) Cod penal, stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale. Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de apel, deoarece:

a) și-a motivat soluția de înăsprire a pedepsei aplicate inculpatului de prima instanță, neîntemeiat luând în considerare că el anterior a fost condamnat. Or, antecedentul penal al inculpatului era stins la data comiterii infracțiunii pentru care a fost condamnat, fapt ce i-a anulat toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de această situație (*pct. 5 din decizie*);

b) concluzionând că este rațional și oportun ca inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa minimală prevăzută de sancțiunea art. 151 alin. (1) Cod penal, neîntemeiat a raportat această motivare la 5 ani închisoare.

Astfel, sancțiunea alineatului (1) din art. 151 Cod penal, a fost modificată din de la 3 la 10 ani cu de la 5 la 10 ani închisoare, prin legea nr. 119 din 23 mai 2013 pentru modificarea Codului penal, în vigoare de la 21 iunie 2013.

Din materialele cauzei se observă că fapta a fost săvârșită de inculpat la 11 aprilie 2013, adică în perioada când pedeapsa minimală prevăzută la art. 151 alin. (1) Cod penal constituia 3 ani închisoare (*pct. 5 din decizie*);

c) nu a luat în considerare că inculpatul anterior a acordat părții vătămate despăgubiri, confirmate de ultimul.

Deasemenea, se atestă că prejudiciul material a fost ulterior recuperat de inculpat părții vătămate integral.

Împrejurările enunțate relevă că instanța de apel i-a aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale enunțate, adică a admis apelul declarat în mod greșit.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează parțial hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept, prescise în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, se impune soluția casării deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Liliana Bînzari, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2014, în privința inculpatului Zorila Iurii Constantin, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

Menține sentința Judecătorei Nisporeni din 06 decembrie 2013, în privința inculpatului Zorila Iurii Constantin.

Zorila Iurii Constantin urmează a fi eliberat din penitenciar dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 29 iulie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun